

OSTATNIE WIADOMOSCI

Przebieg miesięczny
2.50 z odb. w Adm.
2.95 z odb. do domu

PORANNE

10 gr.

ROK 1 (VII.)

Kraków Poniedziałek 15 sierpnia 1938 r.

Nr. 74 (227)

Częściowa mobilizacja w Niemczech?

Prasa francuska i angielska biją na alarm

PARYŻ. Na tle odprężenia, jakie ostatnio zaznaczyło się w sytuacji międzynarodowej, a zwłaszcza na tle kroków, podjętych przez premiera Daladier i ministra Spraw Zagranicznych Bonnetta, zmierzających do pewnego odprężenia w stosunkach między Paryżem a Berlinem, szczególnego znaczenia zaczyna nabierać kampania alarmujących pogłosek, jakie przeniknęły do prasy paryskiej na temat sensacyjnych przygotowań niemieckich do manewrów jesiennych, które — według tych wiadomości — mają przybrać szerokie rozmiary.

Poza tego rodzaju wiadomościami, podawanymi głównie przez dziennik informacyjny „Paris Soir”, dzienniki paryskie ograniczają się przeważnie do podawania wiadomości o tematach przygotowań niemieckich, głównie za „Manchester Guardian”.

Cała ta kampania alarmujących pogłosek, przypominająca swoim charakterem kampanię pogłosek sprzed 21 maja, przyniosła o tyle pewne rezultaty, iż szereg publicystów francuskich począł formułować pytanie co do zamiarów Niemiec i upatrywać w manewrach jesiennych armii niemieckiej chęć demonstracji rządu Rzeszy przeciw Czechosłowacji i chęć zastraszenia Francji i Anglii.

Pogłoski te przybrały takie rozmiary, iż rząd francuski za pośrednictwem agencji Havasa uważał za stosowne zająć stanowisko wobec powyższych informacji.

Wiadomości, opublikowane przez prasę francuską i brytyjską, — stwierdza komunikat Havasa — na temat zarządzeń wojskowych, przedsięwziętych przez rząd niemiecki, śledzone są przez koła dyplomatyczne. Jednakże — zaznacza komuni-

kat — koła te do tej pory nie posiadają tak dokładnych wiadomości, jak te, które zostały podane przez dzienniki.

Istotnie Paryż jest poinformowany o wielkich manewrach, jakie rozpocząć się mają w Niemczech, lecz podawanie przy tej

okazji, jak to robią niektóre dzienniki, wiadomości o częściowej mobilizacji jest zbyt przesadne.

Oficjalne koła rządowe — kończy komunikat Havasa — w sposób kategorięczy prze-

ciwstawiają się publikowaniu tego rodzaju alarmujących informacji.

Należy zaznaczyć, iż część prasy paryskiej, a przede wszystkim tak poważny dziennik, jak „Temps”, nie zabierała głosu w sprawie tych pogłosek.

Układ o zawieszeniu broni został przez Sowiety i Japonię podpisany

TOKIO. W piątek w godzinach przedpołudniowych nastąpiło podczas drugiego spotkania pełnomocników armii japońskiej i sowieckiej w pobliżu Czang - Ku - Feng podpisanie układu o zawieszeniu broni. — Układ ten zawiera następujące postanowienia:

1) Wojska japońskie i sowieckie przerywają działania wojenne i pozostają na zajmowanych dotychczas pozycjach.

Postanowienie to jest zgodne z treścią porozumienia zawartego w Moskwie pomiędzy ambasadorom japońskim Szigemitsu, a komisarzem dla spraw zagranicznych Litwinowem.

2) Jeńcy wzięci do niewoli przez obie strony będą natychmiast dostawieni do strefy neutralnej na mandżurskim, względnie sowieckim terytorium.

3) Linia frontu, która będzie biec wzdłuż pozycji obecnie zajmowanych przez obie strony, zostanie dokładnie ustalona przez przedstawicieli obu armii.

Straty sowieckie poniesione pod Czang-Ku-Feng do czwartku południa wynoszą według informacji z japońskich źródeł miarodajnych 3.000 zabitych i rannych.

SPOKÓJ NA CAŁYM POGRANICZU

Z Keidzo (Korea) donoszą, że na całym pograniczu sowieckim panuje spokój.

O godz. 16:00 główna kwatera armii koreańskiej ogłosiła komunikat, stwierdzający, że w o-

becnej chwili pomiędzy japońskimi a sowieckimi władzami wojskowymi toczą się rokowania w sprawie ustalenia dalszych szczegółów układu o przerwaniu działań wojennych.

Komunikat podkreśla zarazem, że armia koreańska walczyła do dnia 11 b.m. z przeważającymi siłami sowieckimi, które składały się z 3-ech dywizji piechoty, 2-ech dywizji kawalerii, około 300 czołgów i 100 samolotów.

AGITACJA PRZECIW JAPONII TRWA

MOSKWA. Pomimo zawieszenia broni pomiędzy wojskami sowieckimi i japońskimi w dniu wczorajszym na całym te-

rytorium ZSRR nadal odbywały się wiece przeciwjapońskie. Nadano im charakter demonstracji nie tylko przeciw Japonii, lecz w ogóle przeciwko państwom kapitalistycznym.

W stolicy t. zw. mołdawskiej republiki sowieckiej, mieście Tyraspolu nad granicą Rumunii, odbył się wiec, podczas którego sekretarz miejscowej organizacji komunistycznej, Turwicz, nawiązując do wydarzeń na Dalekim Wschodzie oświadczył, że „armia czerwona i naród sowiecki zniszczy nie tylko Japonię, lecz w ogóle każdego wroga faszystowskiego”.

Wiec w Tyraspolu przybrał charakter wyraźnej demonstra-

cji antyrumuńskiej.

TOKIO. Urzędowo donoszono: Szef sztabu generalnego feldmarszałek ks. Kanin przesłał generałowi Nakamura głównodowodzącemu armią koreańską depeszę wyrażającą słowa uznania za wysiłki zmierzające do zagwarantowania bezpieczeństwa na pograniczu i likwidacji incydentu sowiecko-mandżurskiego.

W depeszy tej książę Kanin podkreśla, że zatarg został ułatwiony w sposób, podnoszący prestiż armii japońskiej. Poza tym ks. Kanin wyraża ubolewanie rannym podczas ostatnich zajęć granicznych oraz rodzinom zabitych.

Japończycy wznawiają ofensywę w kierunku zachodnim

HANKOU. Wczoraj wywiązała się zacięta walka w pobliżu miasta Konghau na zachód od Kiu-Kiang. Kilkaset żołnierzy japońskich przepравиło się na południowy brzeg rzeki Jang Tse, po czym obsadziło wzgórze, okalające miasto. W kilka godzin później oddział ten został jakoby ponownie wyparty na pozycje wyjściowe.

Główne siły armii floty japońskiej skoncentrowane są obecnie w pobliżu Kiu-Kiang. W kołach chińskich oczekują, że niebawem rozpocznie się zapo-

wiedziana wielka ofensywa japońska w kierunku zachodnim.

Sytuacja w rejonie na północ od Jangtse jest według dotychczasowych wiadomości — bez zmian. Atak chiński w kierunku

ku Huangmei oraz Susung — trwa nadal. Dotychczasowe niekłe rezultaty natarcia chińskiego w tym kierunku tłumaczą wielkimi trudnościami, spowodowanymi powodziami.

Polska — Jugosławia 2:0

o mistrzostwo tenisowe Europy środkowej

W piątek rozpoczęły się w Warszawie na kortach stadionu Wojska Polskiego zawody tenisowe Polska — Jugosławia o mistrzostwo środkowej Europy. Pierwszego dnia odbyły się dwa single. Polska odniosła dwa zwycięstwa i prowadzi 2:0.

Hebda pokonał Smrdu 6:3, 6:1, 6:1, a Baworowski wygrał z Kukuljelicem 2-gim 6:2, 6:0,

6:4.

Pierwszy mecz nie był zbyt ciekawy. Smrdu okazał się bardzo słaby, a w każdym razie nie był odpowiednim przeciwnikiem dla Hebdy.

Przeciwnik Baworowskiego, leworęki Kukuljelic 2-gi, był lepszy od Smrdu, ale ustępował Baworowskiemu przynajmniej o klasę.

Kispesti pokonał Polonię 3:1

Rozegrany w piątek na boisku Polonii w Warszawie, wobec 8.000 widzów międzynarodowy mecz piłkarski pomiędzy budapeszteńską drużyną Kispesti i stołeczną Polonią, zakończył się zwycięstwem drużyny węgierskiej w stosunku 3:1 (2:0).

Węgry wygrali zasłużenie i niewątpliwie byli drużyną lepszą. Polonia walczyła jednak bardzo ambitnie i niejednokrotnie zagrażała gościom.

Z Warszawy Kispesti udaje się do Lwowa, gdzie rozegra w niedzielę i poniedziałek dwa mecze z miejscową Pogonią.

Nacjonaliści arabscy atakują posterunki policji angielskiej w Palestynie

JEROZOLIMA. W piątek w południe ogłoszone zostały szczegóły dotyczące 3-ech nowych starć pomiędzy policją angielską a nacjonalistami arabskimi.

Zajścia te wydarzyły się w czwartek wieczorem i w piątek rano i pociągnęły za sobą 7 ofiar w ludziach. Poza 7 zabitych

mi, 3 kobiety, których narodowości nie ustalono ustalić odniosły ciężkie obrażenia. Policja angielska nie poniosła żadnych strat.

Pierwsze starcie wydarzyło się w pobliżu Nablus, przy czym 5 Arabów straciło życie. W drugiej potyczce w pobliżu

Jerozolimy zginął 1 Arab i 3 kobiety zostały ranione zabłąkanymi kulami.

Trzecie zajście rozegrało się w pobliżu Jerozolimy. Jeden Arab poniósł śmierć. Poza tym na jednej z głównych ulic Jerozolimy został zastrzelony przechodzień Żyd. Sprawcy zabójstwa zbiegli bez śladu.

W Belwederze dojrzał Czyn Zwycięstwa

Gdy Marsz. Piłsudski tworzył plan bitwy

1920

W dniu jutrzejszym cała Polska jak długa i szeroka, obchodzić będzie uroczystą rocznicę pamiętnego dnia 15 sierpnia 1920 roku.

Mimo tego, iż druzgocące natarcie, prowadzone przez Marszałka Piłsudskiego z nad Wieprza, rozpoczęło się w dniu 16 sierpnia, za datę przełomową w walkach z bolszewicką nawałą przyjęto dzień Wniebowstąpienia Najświętszej Marii Panny.

Gdy od gorących dni sierpniowych 1920 roku mija 18 lat, cofnijmy się myślą w te czasy, gdy losy całej Polski na szali dziejów się ważyły...

Duszna i parna noc sierpniowa otuliła Warszawę swymi mrokami. Miasto zapadło w sen.

Sen? Czyż można tak nazwać trwożne oczekiwanie na coś, co przyczajone w coraz bliższym huku armat, grających na polach Radzimina i Ossowa, szło nieuchronnie ku stolicy, dla której najsmielsi już nawet nie widzieli ratunku?

Gdzież było go wyglądać? Rozproszone i ogarnięte paniką oddziały cofały się w nieładzie, napierane przez zwycięskie hordy czerwonych armii. Czwarta armia i potężny trzeci korpus konny, oskrzydlały Warszawę, piętnasta, trzecia i szesnasta armia szykowały się już do zadania polskiemu oddziałom ostatecznej klęski, z południa zaś jak groźna, gradowa chmura następowała dwunasta, Grupa Mozyrska i cały korpus Budiennego.

Strasliwa nawałnica zbliżała się, szła niepowstrzymanie naprzód, druzgocząc wszystko przed sobą.

W obliczu niebezpieczeństwa cały Naród, jak jeden mąż, stanął pod broń. Nieprzerwanym strumieniem ciągnął do biur werbunkowych długi łańcuch ochotników. Robotnik, ziemianin, student, kupiec i rzemieślnik... Ucichły spory, zniknęły intrzygi.

W Ministerstwie Spraw Zagranicznych, w Sztacie i gabinetach Ministerstwa Spraw Wojskowych wrzały gorączkowe narady. Krzyżowały się rady, scierały najrozmaitsze zdania. Co robić? Gdzie wyjść: z tragicznej sytuacji? Walczyć... czy poddać się?

Zakryty prastarymi drzewami królewskich Łazienek, Belweder śpi. Czy śpi naprawdę? Niel

Przez zasłonięte sztory okna pada jasny blask płonącej lampy. Naczelnik Państwa, Józef Piłsudski, opracowuje plan zmienienia klęski w najświetniejsze zwycięstwo.

W rozpostartych na wielkim stole mapach tkwią maleńkie, kolorowe chorągiewki, znacząc położenie własne i nieprzyjaciela. Jak zmienić ich położenie? Gdzie przesunąć?

Tężeje myśl Wodza w naszym skupieniu. Przecież to prostel Olbrzymia ilość zgromadzonej w murach artylerii w połączeniu z kilkoma dywizjami piechoty w zupełności wystarczy do obrony miasta.

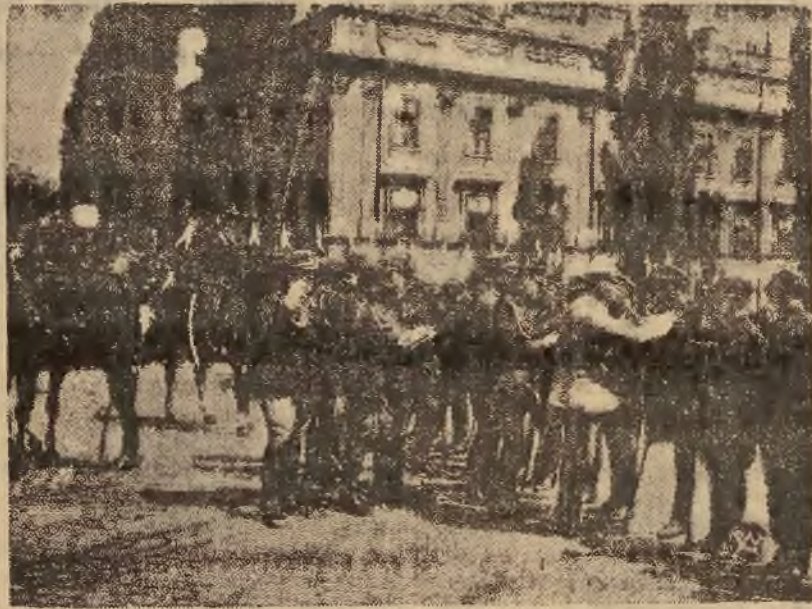
Czwarta i piętnasta armia wroga daleko. Korzystając z tego, rozbić Grupę Mozyrską, zepchnąć niedobitki na szesnaście armię, zadać klęskę. Do przeprowadzenia tego manewru potrzeba jednak sporej siły. Skąd ją wziąć?

W stolicy jest dość wojska, ale ruszyć go nie można, bo zde moralizowane, przerażeniem ogarnięte miasto, załamie się od razu, odbierając ducha reszcie, walczącej i pławiącej się we krwi armii.

A więc czwarta armia? Aby ją użyć, trzeba by ściągnąć ją z frontu i skoncentrować w okolicach Dębina, obsadzając jednak przed tym cały brzeg Wisły.

Nie, tego uczynić nie wolno, zbyt dużo tak potrzebnych sił nie można marnować i skazywać na bezczynność i rolę widza.

Gorączkowo pracująca myśl wraca do pierwszej koncepcji.

Dekoracja zasłużonych w boju żołnierzy przez Marszałka Piłsudskiego na Placu Zamkowym w Warszawie.

Wycofać część sił ze stolicy, pozostawiając artylerię. Uderzyć — i zgnieść.

Nagła refleksja: uderzyć? Tak, można. Ale czy uderzenie to nie załamie się? Co będzie wtedy z Warszawą?

Poważny głos belwederskiego zegara narusza głęboką ciszę, w której dojrzewa CZYN.

Myśl pracuje znowu. Jest jeszcze przecież południowy odcinek frontu. Idzie na niego Budienny. Tak. To prawda. Ale przecież front ten obsadzony jest przez najlepsze oddziały, za hartowane w tyłu, tylu już bojów: dywizje legionowe. Trzeba zaryzykować.

Plan staje się teraz jasny: wziąć pierwszą i trzecią dywizję legionową, wzmocnić oddziałami czwartej armii i jedną brygadą jazdy. To powinno wy-

starczyć. Pięć dywizji runie bojącym natarciem na Grupę Mozyrską i 58 dywizję czerwonych gwardzistów, zgniecie je i spadnie jak grom na kark 16-ej armii, aby po jej trupach przeciąć następnie drogę korpusowi konnemu i czwartej oraz 15-ej armii.

CZYN dojrzał.

Późnym wieczorem dnia 12 sierpnia opuścił Naczelnik Warszawę, udając się samochodem do Puław. Ostatnie przygotowania, rozdział zadań pomiędzy poszczególne oddziały i rozkazy trwały do świtu dnia 16 sierpnia.

Ledwie pierwszy brzask rozpedził mroki nocne, pięć dywizji polskich browurowym, klinowym atakiem z nad Wieprza uderzyło w bok i na tyły oblegających stolicę wojsk sowieckich.

1938

Uderzenie to było tak potężne, i niespodziewane, że dosłownie w przeciągu kilku godzin armia ta została zupełnie odcięta od swych rezerw, odwodów i punktów zaopatrzenia.

W ścieśnione szeregi wroga walił strasliwy grom polskich bagnatów, złościąc coraz potężniejsze szczyby i wyrwy. Wczorajszy jeszcze triumf zamienił się momentalnie w paniczną ucieczkę, gdy zaś zgromadzone pod Radziminem i Ossowem wojska polskie uderzyły od czoła na bolszewików — pękła jak krucho szkło karność i dyscyplina w czerwonych oddziałach.

Porzucając broń i sprzęt wojenny rzucili się krasnoarmiejcy do ucieczki, wpadając tysiącami w ręce zwycięzców.

Pogrom był straszny. Cztery wielkie armie, liczące przeszło 400.000 żołnierzy, znalazły się w matni. Jedna z nich, rozbita na proch, przez grupę uderzeniową, przestała istnieć, trzy pozostałe rzuciły się do ucieczki, próżno w panicznym odwrocie szukając ratunku. Na karkach ich siedziały już polskie oddziały, zadając błyskawicznie cios po ciosie.

Słynna bitwa nad Niemnem zakończyła zwycięską dla Polski wojnę.

„Cud nad Wisłą“, będący najwspanialszą epopeją męstwa Polskiego Żołnierza i Geniuszu Wodza, ocalił Polskę przed jarmem czerwonej „swobody“.

Jerzy Rozwadowski.

Dwie brygady wycięte w pień

Lotnictwo powstańcze bombarduje Barcelonę i Walencję

SALAMANKA. Komunikat wojsk powstańczych wydany w nocy z piątku na sobotę zaznacza, że na froncie Guadalaviar i Tajo wojska nieprzyjacielskie przypuściły niezwykle gwałowne ataki, lecz zostały odparte z wielkimi stratami.

Wojska narodowe otoczyły dwie brygady czerwone, które zostały wycięte w pień.

Na froncie rzeki Ebro oddzia-

ły narodowe prowadzą ofensywę, przełamując zacięty opór nieprzyjacielski. Według zeznań jednego z jeńców czerwoni stracili w ciągu ostatnich dni na tym froncie przeszło 400 zabitych.

Na froncie rzeki Segre wojska czerwone zostały wyparte na swe dawne pozycje i pozostały na placu boju przeszło 400 zabitych oraz 11 czołgów. Oddziały narodowe wzięły do niewoli 200 jeńców.

Na froncie Estramadury oddziały narodowe posuwają się dalej i zdobyły kilka wzgórz panujących nad miastem Cabeza del Buey, które jest otoczone ze wszystkich stron. Czerwoni stracili na tym odcinku 147 zabitych, przeszło 200 jeńców oraz znaczną ilość materiału wojennego.

Samoloty narodowe stoczyły na froncie Estramadury szereg walk. 4 samoloty nieprzyjacielskie typu Curtis zostały zestrzelone. Na froncie Ebro zestrzelono jeden bombowiec nieprzyjacielski typu Martin oraz 3 samoloty typu Katiusza.

Lotnictwo narodowe bombardowało Barcelonę, Alicante i Walencję.

Według dalszych doniesień watery głównej wojska generala Queipo d'Osuna weszły do Cabeza del Buey, które posiada 15.000 mieszkańców i jest

jednym z najważniejszych miast Estramadury. Zdołano uniknąć całkowitego zniszczenia miasta tylko dzięki szybkiemu wkroczeniu wojsk narodowych, tym nie mniej czerwoni, wycofując się z miasta spalili kilka kościołów, mających wielką wartość artystyczną oraz szereg budynków publicznych i domów. Oddziały narodowe znajdują się obecnie w odległości 4 km. od Cabeza del Buey.

Po niepowodzeniu wielkiej ofensywy wojsk republikańskich na prawym brzegu rzeki Ebro, dowództwo wojsk czerwonych podjęło próbę nowej ofensywy na odcinku rzeki Segre

pod Villaunueava de la Barca.

Na odcinku tym walczy najlepsze wojska czerwone. Po starannym przygotowaniu artylerijskim oddziały republikańskie przeszły do ataku. W ofensywie brało udział 25 czołgów sowieckich.

Pomimo, że na tym odcinku frontu czerwoni mieli przewagę, gen. Moscardo zdołał powstrzymać ofensywę. Wojska republikańskie zostały zmuszone do wycofania się poza rzekę Segre.

Przeciwnatarcie wojsk narodowych było tak gwałtowne, że czerwoni ponieśli niezwykle dotkliwe straty.

Przy artretyzmie, reumatyzmie, złej przemianie materii

kąpiele siarczane są jednym z najskuteczniejszych środków, znanych już w odległej starożytności. Nie każdy jednak ma możność wyjazdu do zdrojowisk, by doznać ulgi w swoich cierpieniach. Każdy jednak może przeprowadzić kurację u siebie w domu, bez względu na porę roku stosując

kąpiele balsamiczne siarkowe „Joker“ w postaci jajeczek do wanny, wyrobu Lab. Chem. „Morena“ — Warszawa, ul. Hoża 41, telefon 9.45.92. Cena kąpeli na jedną wannę zł. 1.20. Do nabycia w aptekach i drogeriach.

W Szkocji spadł śnieg

LONDYN. Podczas gdy na południu Anglii panują upały, w hrabstwach północnych oraz Szkocji zaznaczył się niezwykle spadek temperatury, a w niektórych punktach Szkocji spadł śnieg.

W kilku miejscowości szala

ły burze śnieżne, jak np. w Yorkshire warstwa śniegu dochodzi w niektórych miejscach do pół metra.

Straty wyrządzone przez burze są bardzo duże. Topniejący śnieg powoduje powódzie.

Ochotnicy stolicy tzw. „Dzieci Warszawy“ w marszu na front.

Kalendarz dnia

Napoleon Sadek

14

SIERPNI

NIEDZIELA
10 po Ziel. Sw. Ew. o Paryżuszu i Celniku. — Euzebiusza, Anas azji Słowiański: Doś browoja. Słońca wsch. 4.16 zach. 19.5. Księżycza wsch. 19.44, zach. 7.54.

Wszystko odwrotnie

KRONIKA HISTORYCZNA
1018. Bolesław Chrobry zajmuje Kijów.
1534. Sw. Ignacy L. zakłada zakon Jezuitów.
1621. Wojska Karola Chodkiewicza pod Chocimem.
1812. Przejście Dniepru przez armię Napoleona.
1914. W. Ks. Mikołaj Mikołajewski w odezwie obiecuje zjednoczenie Polski.
PRZYSŁOWIA LUDOWE
Do Marii Wniebowstąpienia
Miej w stodole połowę mienia.
CIEKAWY WIADOMOŚCI
Odległość między Europą a Grenlandią stale się zwiększa. Szybkość odstawania się Grenlandii ustalono na 10 metr. w ciągu roku.

Była upalna sierpniowa niedziela. Godzina czwarta po południu. Słońce prażyło niemilosiernie.
Ulice prawie puste. Bo kto nie wyjechał z miasta, kto nie poszedł na plażę, ten siedział w domu i chłodził się pod prysznicem lub kranem.
Przed słupem ogłoszeniowym stał pan Zajczyk, w grubym, sportowym ubraniu i uważnie studiował repertuar kin.
— Dzień dobry, panie Zajczyk! — zaczął go jakiś znajomy. — Jacek na plażę! Jedź pan ze mną.
— Na taki upał na plażę? — wruszył ramionami pan Zajczyk. — Nie upadłem na głowę!
— A dokąd pan się wybierają?
— Do kina.
— Cooo? Na taki upał do kina?
Pan Zajczyk zmierzył znajomego pogardliwym spojrzeniem.
— Do kina chodzę tylko wtedy, kiedy jest upał. Kiedy się robi chłodno, pan mnie już w kinie nie spotka.
— A kiedy pan chodzi na plażę?
— Na plażę? Na plażę chodzę tylko zimą. Kiedy jest mróz!
Znajomy pana Zajczyka przyjrzał mu się z niedowierzaniem.
— Pan robi wszystko odwrotnie, niż inni?
— Owszem! — przyznał pan Zajczyk. — Dlaczego mam robić to, co inni? Dlaczego mam innych malpować? Robię wszystko na odwrót i radzę panu robić tak samo!
— Dlaczego?
— Bo tak jest dużo wygodniej! Weź pan chociażby plażę. Czy latem można wytrzymać na plaży? Upał dokuczają, słońce piecze, że trudno usiedzieć. Można sobie spalić całą skórę. Prócz tego tłok, kurz, krzyk, hałas i w dodatku niebezpieczeństwo słoneczne...
Więc czy w takich warunkach można na plaży odpocząć?

A zimą? Czy pan już był kiedyś zimą na plaży? To jest raj!
Przed wszystkim wejście bezpłatne. Po drugie nie ma żywej duszy. Cisza, spokój. Po trzecie słońce nie piecze i porażenie słoneczne panu nie grozi. A co najważniejsze, pan nie może wpaść do wody, bo nie ma wody, tylko twardy lód.
Więc teraz powiedz pan sam! Po co mam malpować innych i chodzić latem na plażę, kiedy o wiele przyjemniej jest zimą.
To samo jest z kinem i teatrem.
Wszyscy się pchają zimą. Zimą w teatrach i kinach jest ścisł, tłok, duszno i drogie bilet.

Wszyscy się pchają, tylko ja nie! Ja wtedy idę na plażę.
A do kina zaczynam chodzić latem, kiedy się robi gorąco.
Na przykład dziś. 40 stopni w cieniu. Czy pan ma pojęcie, jak przyjemnie jest w kinie? Albo w teatrze?
Pusto, cicho, tanio, świetne powietrze. Można doskonale odpocząć.
Ogledaj byłem w teatrze. Sam jeden siedziałem na sali. Cała publiczność, to byłem ja! Mówię panu, świetnie się ubawiłem.
Na scenie wystawiali jakąś sztukę z życia szulera. Drugi akt się rozgrywał w klubie karc

ciowym i wszyscy grali w karty.
Trochę to było nudne, więc sobie wstałem, poszedłem na scenę i przyłączyłem się do gry.
Graliśmy do piątej nad ranem. Wygrałem 70 złotych. Nieźle, co? I powiedz pan teraz, czy nie przyjemnie chodzić latem do teatru?
Wierz mi pan, że korzystam ze wszystkich przyjemności życia. Tylko nie tak, jak inni. Po co mam się tam pchać gdzie wszyscy? Po co mam malpować?
Ja, panie, wszystko robię odwrotnie. I bardzo dobrze sobie żyję!

Poradnia życiowa Rolfa Nelsona

Nichil. Portmonetkę zgubił Pan. Przy wypłacie poborów pomylił się Pan. Dzieje się to dlatego, że jest Pan pracodawcą i wszyscy czyni nerwowo. Radzę bardziej panować nad sobą. Awansu na razie Pan nie otrzyma. Na loterii wygrał Pan w przyszłym roku. Zna Pan, że Pan z miłości i nie ma zamiaru zdradzić. Małżeństwo Pana za złe traktowanie i za to, że zbyt mało czasu poświęca Pan jej.
Zbigniew Z. Jest Pan nalógowym alkoholikiem i dopóki Pan sam nie postanowi pozbyć się tego nalogu nie będzie się Panu lepiej powodziło w życiu. Przecież zarabia Pan nieźle, a jeśli wydaje Pan takie sumy na wódkę, trudno wymagać by na wszystko inne starczyło. Zonie daję Pan grosze na utrzymanie domu. Biedna kobieta nie ma często na chleb dla siebie i dzieci. Dalsze prowadzenie takiego życia zniszczy Pana zupełnie. Straci Pan posadę i pojedzie wraz z całą rodziną na marne. Pismo Przyjaciela proszę przesłać na mój adres: Warszawa, Zielna 4/6.
Opuszczony N. 1. Jest Pan za mało energiczny i dlatego trudno Panu znaleźć stałą pracę. Nie powinien Pan się niczym zrażać. Jedno czy też kilka niepowodzeń nie są dowodem, że na 10-tym lub 15-tym miejscu nie zatrzyma Pana na stałe. Wiem, że otrzyma Pan posadę stałą i nawet do brzo płatną. Cierpliwości. Kobiectwo, która wspomagała Pana i szczerze kochała, wyrzucił Pan wielką kizywe. Jest to wartościowa jednostka i dobry materiał na żonę. Ta druga — ładniejsza wprawdzie, ale nie przyniesie Panu szczęścia. Radziłbym wrócić do pierwszej.

Na malej wokandzie...

TAJNIAK

czyli: „Pieskie kłopoty”

(A. E.). Pan Hieronim Kurz ujrzał starszego jegomościa, z kudłatym psem na sznurku.
— Po diabła pan z tem pieskiem stoisz? — spytał uprzejmie pan Hieronim.
— Sprzedać go zamierzuję.
— A bo chto kupi taką potworę?
— Każda potwora ma swe go amatora. Zobaczysz pan, jak prędko go opyle.
Bo nie zwyczajny pies z niego, a policyjny, znakiem czego właściciel wielkie pożytki będzie zeń posiadał. Czy to złodziej forszę rąbnął i dębeo daje, czy ślubna małżonka grzech w hotelu z kochankiem uskuteczniła, wszystko on swoim fundziolem wyniucha i poszkodowanego na miejsce uczynku zaprowadzi.
Kalesony panu na ten przykład z góry zgineli, teściowa go łówkie na ochlaj przeznaczona gwizdła, ale pan jesteś spokojny. Pies sprawcę przez trud odnajdzie i nie potrzebujesz pan zbytecznie nerw sobie rozstrajać

— Faktycznie on złodzieja znajduje? — upewniał się pan Hieronim, myśląc o straconym niedawno w tłoku złotym zegarku.
— A wiadoma rzecz! Przecie pies policyjny!
— Ale podobnie policyjne psy są wilki.
— No i ten wilk.
— Jakto wilk? Przecie kundel zwyczajny?
— Nie kundel, panie. Wilk, tylko że z tajnej policji, znakiem czego w przebraniu.
Pan Hieronim zapłacił za psa żądane 10 złotych i ruszył do domu.
Już po drodze wszczął pan Hieronim poszukiwania i w tym celu zdjął psu kaganiec. Ale że kundel rzucił się na wszystkich przechodniów (najwidoczniej każdy z nich miał coś na sumieniu) i rozdarł wreszcie pewnemu panu spodnie, więc wynika z tego sprawa w sądzie starościskim, który skazał pana Hieronima na 10 złotych grzywny

Jedynie NIERDZEWNE OSTRZA „CORONA-ANTIRUST” goli 15-20 razy Żadać wszędzie

NASZ KONKURS FILMOWY

Pierwsza kandydatka — to rewelacja

Oto dwie fotografijki Wandeczki — Haliny F.

Nasz wielki Konkurs Filmowy, zakrojony na rzadko spotykaną miarę, zatacza coraz szersze kręgi, wzbudzając wzrastające z dnia na dzień zainteresowanie szerokich sfer Czytelników naszego wydawnictwa i świata filmowego.
Nic dziwnego: konkur doprawdy jest poważnie traktowany, a wyniki jego rzeczywiste uforować mogą drogę do kariery niejednemu utalentowanemu dziecku.

Jak już powiedzieliśmy, zgłoszeń napływa wielka ilość, ale niestety, nie wszystkie fotografie są dobre. Nadesłano nam wiele fotografijek amatorskich, z których po prostu trudno o

cenie kwalifikacje kandydatki. Leży więc w interesie Czytelników, aby nadsyłali fotki duże, wyraźne i starannie wykonane. Obok reprodukowujemy dwie klisze. Zgadnijcie, kogo wyobrażają? Zapewne powiecie córkę panny Wandeczki.
Otoż właśnie że nie. To jedna z naszych kandydatek, panna Wandeczka Halinka F., rzeczywiście do złudzenia podobna do swojej „wielkiej” koleżanki Shirleyki. Ale nie w tym podobieństwie leżą kwalifikacje panny Wandeczki.
Oto kilka słów o niej: ma niepełna 9 lat, chodzi do szkoły powszechnej i uczy się znakomicie, ma zdolności sceniczne i często przyjmuje udział w amatorskich przedstawieniach teatru szkolnego, uczy się tańców, dobrze śpiewa i jest odważna.
Tyle o Wandeczce F. — O następnej kandydatce napiszemy w środę, w naszym co tygodniowym Dodatku filmowym.

Okazja jest po temu całkiem wyjątkowa. Bo proszę zważyć: film „Macierzyństwo”, produkowany przez poważną, choć młodą placówkę „Terra-Film”, zrealizowany będzie przez najpopularniejszego reżysera Michała Waszyńskiego, twórcę takich przebojowych filmów, jak — ostatnio — „Znachor”, „Kobiety na sprzedaż” i wielu, wielu innych.
Dalej — filmowi temu daje swoje nazwisko królowa ekranu polskiego
Jadwiga Smosarska, która odtworzy w filmie „Macierzyństwo” rolę główną.
Te trzy argumenty mówią za siebie i gwarantują, że nasz konkurs, który ma na celu wyznaczenie:
1) kandydatki do roli dziecka Jadwigi Smosarskiej, oraz
2) 10—15 dzieci, które ponadto przyjmą udział w tym filmie bynajmniej nie tylko przez statystowanie, ale odegranie małych ról — ma wszelkie cechy imprezy poważnej, zakrojonej na miarę istic amerykańską.

UPAŁY! Sukienna Ci się zniszczyła pod pachami Ręce masz wilgotne? Nogi Ci się pocą? Nie martw się i stosuj „DINOL” — płyn przy poceniu pach i stopy — proszek przy poceniu nóg

Po zwycięstwie w 1920 r

Msza św. dziękczynna po chwalebny zwycięstwie w 1920 r.

MEBLE

Jeśli chce tanio kupić, winien je kupować latem. Wobec zastoju niybywale niskie ceny za gotówkę poleca Salon Wytwornych Mebli, Nowy Świat 30, róg Pierackiego, 1 piętro. Meble używane wvprzedaż: Koszykowa 67

Sensacyjne odkrycie tajnej rzeźni przy ul. Grzegórzeckiej

Krawiec, ożeniony z wdową po rzeźniku, wyrabiał wędliny ze zdechłych zwierząt

W ostatnich dniach ujawniona została w Krakowie, niebywała w takich rozmiarach, afera potajemnego uboju bydła i nierogacizny, przy czym wielce charakterystycznym jest fakt, iż proceder ten uprawiano od dłuższego czasu niemal pod bokiem Rzeźni miejskiej. Według zebranych przez nas informacji, szczególnie tej niezwyklej afery przedstawia ją się następująco:

W podwórzu domu przy ul. Grzegórzeckiej 27 znajduje się

DLA REKLAMY!

tylko do 1 IX. wykonuję
Trwałą ondulację po
Zł. 4.—

Zakład Fryzjerski
S A R E G O 28

(uwaga na adres).

RADIO — KRAKÓW

Niedzieia, 14 sierpnia 1938

8.35 Pogadanka rolnicza, 8.45 Muzyka, 9.05 Skrzynka dla rolników, 11.45 Autentyzm w poezji, 11.57 Transmisja sygnału czasu, hejnał z wieży Mariackiej, 13.00 Miłosna niedola Asnyka, 20.05 Muzyka, 20.35 Lokalne wiadomości sportowe, 22.10 Rycerskość wieśniacza

(Reszta programu ogólnopolskiego wewnątrz numeru)

Malarz - kieszonkowcem

W ręce krakowskiej policji wpadł onegdaj 24-letni malarz pokojowy niejaki Eugeniusz Merczyński, ul. Wita Stwosza 18 oraz jego „kolega” po fachu 30-letni Aron Jonas z Łagiewnik pod Krakowem, którzy dopuścili się kradzieży kieszonkowej.

DUCO lakiery do aut i rowerów oraz wszelkie inne materiały farbiarsko-malarsko-lakiernicze.

»FARBOBLASK«

Kraków, ul. Kalwaryjska 29
Tel. 149-79.

Apel do orkiestr krakowskich

Komitet „Święta Żołnierza” które odbędzie się w dn. 15 bm. w Krakowie, zwraca się z gorącym apelem do wszystkich miejscowych orkiestr cywilnych i stowarzyszeniowych, aby swym uczestnictwem przyczyniły się do uświetnienia uroczystości wielkiej rocznicy.

Cieżarówka ruzbiła taksówkę

Wczoraj nad ranem u zbiegu ul. Zwierzynieckiej i Straszewskiego auto ciężarowe J. Wiązanka ze Sosnowca wpadło podczas cofania się do tyłu na taksówkę Wł. Burka ze Szwosowic i silnie ją uszkodziło. Obaj kierowcy wyszli cało z wypadku.

parterowy budynek, przeznaczony na wytwórnię wędlin. Dom stanowi w połowie własność znane go kupca miejscowego p. Piotra Jewiarza, druga zaś połowa należy do Stefani 1-o Chojnackiej 2-o Matyszkiewiczowej i jej córki. P. Chojnacka, której pierwszy mąż śp. Karol, mistrz rzeźniczy, zmarł przed pięcioma latami, uprzykrzyła sobie stan wdowi i w grudniu 1936 r. wyszła ponownie za mąż za młodszego od siebie o kilkanaście lat pomocnika krawieckiego, niejakiemu Jana Matyszkiewiczowi, tracąc tym samym prawo do prowadzenia pracowni masarskiej po swoich pierwszym mężu, gdyż z tego uprawnienia korzystała p. Chojnacka w okresie swego wdowieństwa.

Matyszkiewicz, poślubiwszy szczęśliwie wdowę, obznajomioną nieco z przemysłem rzeźniczo-masarskim, ani myślał mieć się igły i żelazka krawieckiego

jako czeladnik, lecz od razu postanowił zostać „majstrem”, ale... masarskim! Żona rada była temu pomysłowi tym bardziej, że realizacja jego przyszła Matyszkiewiczowi dość łatwo, ponieważ brat jego Roman jest rzeźnikiem w rodzinnej wiosce Paczółtowie koło Krzeszowic. Wystarczyło więc zgłosić w Zarządzie Miejskim, że Roman M. jako fachowiec rzeźniczy będzie prowadził wytwórnię wędlin przy ul. Grzegórzeckiej 27, w rzeczy wistości zaś w warsztacie masarskim pod firmą Romana M. rozpoczął wyrabianie wędlin bracijszek jego, Jan Matyszkiewicz, krawiec z zawodu!

To pierwsze oszustwo wywołało w następstwie dalsze machinacje. Brak bowiem wszelkich wiadomości fachowych z zakresu wędliniarstwa trzeba było wynagrodzić sobie w inny sposób. „Na co płacić opłaty w rzeźni miejskiej i podatek przemysłowy

od uboju - rozumował krawiec, - kiedy przecież można świnie i cielęta bić na miejscu, w pracowni! Odpadną również koszty chłodni, transportu i inne wysokie opłaty, a te pieniądze zainkasuje się „na czysto” do kieszeni!”

„Co z myśli, to z głowy!” - powiada stare przysłowie - i nasz krawczyni, nie w ciemną, widać bity, ostro zabrał się do uprawiania chytrze obmyślanego procederu.

Od tej chwili dziwne dzieła się zaczęły rzeczy w cichym do owej pory domu przy ul. Grzegórzeckiej 27. Raz po raz późną porą nocną zajeżdżały jakieś tajemnicze, ładowne wozy na podwórze. Mimo ciemności, na co specjalną uwagę zwracał chytry Matyszkiewicz, lokatorzy domu zdołali podpatrzeć, że krawiec, przemieniony w masarza, przywozi nocą świnie i cielęta, które zapędza do pracowni, jakby

do stajni. Nikt jednak nie widział ażeby zwierzęta wychodziły stamtąd żywe!

I cóż się wreszcie okazało? Oto Jan Matyszkiewicz uprawiał poprostu tajny ubój! Ażeby zaś kwik mordowanych świń i beczenie zarzynanych cieląt nie wzbudzało podejrzeń u sąsiadów stosował wobec biednych zwierząt tak zwaną „garotę”. Polegała ona na tym, że zwierzętom okręcano łańcuch naokoło szyi i silnie zaciskano aż do utraty przytomności przez zwierzę, po czym dopiero zarzynano uduszone ofiary tajnego uboju!

Kto wie, jak długo jeszcze uprawiałby te „praktyki” Matyszkiewicz, gdyby nie dowiedział się o nich Zarząd Miejski dzięki gadatliwości jednego z czeladników Jana Matyszkiewicza. Zrobił się huczek niebywały! Szybko przeprowadzono dochodzenia i stwierdzono, że w pracowni Jana Matyszkiewicza zarzynięto w opisany powyżej sposób około 40 cieląt, 30 świń i 12 jałówek, a również i to, że w owej zakonspirowanej pracowni wyrabiano także wędliny z padłych i chorych na gruźlicę bydła! Po stwierdzeniu więc tych skandalicznych stosunków, władze zamknęły pracownię Jana Matyszkiewicza i zabroniły mu raz na zawsze wyrobu wędlin, a zebrany materiał dowodowy przesłano władzom sądowym.

Ale tu jeszcze nie koniec tej niezwyklej afery. Ponieważ Jan Matyszkiewicz podejrzewał p. Jewiarza, iż ten „przystawił mu stolka” w Zarządzie Miejskim, postanowił odplacić się za to. Napisał więc po swojego bracijszka do Paczółtowie i w dniu 10 b. m. obaj nieodrodni bracia, uzbrojony w kastety, napadli w podwórzu domu u wejścia do pracowni na p. Jewiarza i starszaka tak zmasakrowali, że do pobitego trzeba było wezwać lekarza. Ten stwierdził u napadniętego cały szereg poważnych obrażeń, a nadto pęknięcie dwóch żeber! Według opinii lekarskiej p. Jewiarz będzie musiał leczyć się najmniej trzy tygodnie.

Bezczelny ten napad znajdzie również epilog przed sądem karnym i obaj krewcy młodzieńcy odpowiadać będą za ciężkie uszkodzenie ciała.

Trzy wypadki zasłabnięć na ulicach Krakowa

Onegdaj na ulicach naszego miasta zdarzyły się trzy wypadki nagłych zasłabnięć przechodniów, z których jeden zakończył się śmiercią. Mianowicie na ul. św. Jana zasłabł nieznany mężczyzna, około 40-letni, o wyglądzie robotnika. Chorego, który dostał krwotoku nosem i ustami, przewieziono do szpitala, w którym zakończył życie po kilku

godzinach. Ponieważ zmarły osobnik nie posiadał przy sobie żadnych dokumentów, więc nie zdołano dotychczas ustalić jego nazwiska. Wszelkie więc informacje, zmierzające do ustalenia tożsamości denata, winny osoby zainteresowane zgłosić w I. Komisariacie P. P. przy ul. św. Jana, względnie najbliższemu miejscowemu Posterunkowi P. P.

Nu ul. Kościuszki zasłabł 28-letni rolnik Stanisław Duczkała z Rybnej, w pow. krakowskim. Chorego umieszczono w szpitalu św. Łazarza. Wreszcie na ul. Basztowej zasłabła 51-letnia Dorota Bińczyńska z Michałowic, w pow. miechowskim. Chorej udzielił pomocy lekarz Pogotowia rat., po czym odeszła do domu.

—O—

Udały pościg za włamywaczem na ul. Botanicznej

Wczoraj po godzinie 2 nad ranem, posterunkowy, patrolujący w ul. Botanicznej zauważył nieznanego złodzieja, wyskakującego z parterowego okna domu pod n-rem 8. Włamywacz, trzymający w rękach srebrne lichtarze i inne przedmioty, zaczął u-

ciekać na widok policjanta, który puścił się za nim w pogoń, zrywając, aby stanął. Gdy jednak opryszek nie zatrzymał się, wówczas posterunkowy strzelił z rewolweru służbowego, lecz chybił. Przestraszony strzałem złodziej przystanął i został uję-

ty. Włamywaczem okazał się niejaki Stanisław Natanek, lat 26, bez stałego miejsca zamieszkania. Skradzione przedmioty zwrócono właścicielce Annie Schneeweissowej przy ul. Botanicznej 8, włamywacza zaś osadzono w areszcie.

Umysłowo chora staruszka wyskoczyła z okna III-go piętra

Kamienica przy ul. Meiselsa 24, była ubiegłej nocy widownią wstrząsającego wypadku samobójstwa. Zamieszkała w tej realności 60-letnia umysłowo chora Chaja Blascht, otworzyła około godz. 2-giej w nocy okno mieszkania na III-im

piętrze i rzuciła się na bruk podwórza, ponosząc śmierć na miejscu. Po stwierdzeniu śmierci przez lekarza miejskiego zwłoki samobójczyni przewieziono do Zakładu medycyny sądowej.

—O—

Zmniejszenie się wypadków chorób zakaźnych

W porównaniu z poprzednimi okresami, zanotowano w ubiegłym tygodniu zmniejszenie się wypadków chorób za-

kaźnych w Krakowie. Jak wynika ze statystyki miejskiej, w czasie od 7 do 13 b. m. zdarzyły się nast. wypadki chorób zakaźnych; płońca 9, krztusiec 4, dur brzuszny i odra po 3, błonica 2 oraz zimnica 1.

Yak w Lesie Wolskim

Wczoraj do zwierzynca krakowskiego w Lesie Wolskim sprowadzono piękny okaz wołu tybetańskiego, zwanego yakiem, który jest rzadkością, albowiem w Polsce posiada yaka tylko Zoo w Poznaniu. Ciekawe to zwierzę zostało zakupione dzięki ofiarności jednego z miejscowych miłośników zwierzynca.

Okazja!

Fortepian wiedeński marki „Schreiber - Gabryelska”, krótki, płyta metalowa w dobrym stanie sprzedam tanio. Krowoderska 21. m. 7.

PLUSK WY

tepi pod gwarancją
TYLKO ŚWIECA

FUMIGATORE CIMEX

Zakł. Chem. SALVATOR - KATOWICE
KRAKÓW, LWOWSKA 1. 2
TELEFON Nr. 117-64
WARSZAWA—TEL. 455-13
LWÓW — ŁÓDŹ — WILNO